

Revisionsrapport grundläggande granskning 2024

Vård- och äldreomsorgsnämnden

2025-02-28

Innehåll

Inledning.....	4
Syftet.....	4
Metod.....	5
Har nämnden sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?.....	6
Granskning av internbudget och verksamhetsplan.....	6
Granskning löpande uppföljning och rapportering.....	7
Systematisk intern kontroll och riskhantering.....	10
Har nämnden genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt?.....	13
Måluppfyllelse för verksamhetsmål.....	13
Har nämnden genomfört verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt?.....	15
Måluppfyllelse för ekonomi.....	15
Underlag för sammanfattande bedömning.....	16
Interna styrningen, uppföljningen och kontroll.....	16
Bedömning verksamhet.....	16
Bedömning ekonomi.....	17
Sammanfattande bedömning.....	18
Bilaga Måluppfyllelse.....	19

Inledning

Av kommunallagen 12 kap och god revisionssed följer att kommunens revisorer årligen ska granska alla styrelser och nämnder.

Nämnderna och styrelsen ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med fullmäktiges uppdrag, lagar och föreskrifter. För att fullgöra uppdraget måste respektive organ bygga upp system och rutiner för styrning, uppföljning, kontroll och rapportering samt säkerställa att dessa rutiner tillämpas på avsett sätt. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt.

Sakkunniga från revisionskontoret och PwC genomför den grundläggande granskningen enligt projektplanen. PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna grundläggande granskat vård- och äldreomsorgsnämnden.

PwC har som sakkunniga biträden till Linköpings kommun, enligt ramavtal för revisionstjänster KS26 2021-116, genomfört den grundläggande granskningen för delar av nämnderna. Syftet med rapporten är att ge underlag till de förtroendevalda revisorerna inför framtagandet av den årliga revisionsberättelsen.

Arbetet har utförts av Karin Jäderbrink och Elin Rylander i enlighet med av kommunrevisionens beslutade projektplan.

Avsnittet *Granskning av internbudget och verksamhetsplan* har granskats av revisionskontoret Linköpings kommun och ingår som en del av den slutliga rapporteringen.

Syftet

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge revisorerna ett underlag till uttalande i en årlig revisionsberättelse. Granskningen ska besvara om nämndens förvaltning skett på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll. Följande övergripande revisionsfrågor ska besvaras:

1. Har nämnden sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen av verksamhet och ekonomi varit tillräcklig?
2. Har nämnden genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt?
3. Har nämnden genomfört verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt?

Metod

Den grundläggande granskningen omfattar en översiktlig granskning av måluppfyllelse och granskning av styrning och intern kontroll. Granskningen omfattar

1. Styrning, kontroll och åtgärder
2. Måluppfyllelse för verksamheten
3. Måluppfyllelse för ekonomin

Under året uppmärksammas särskilda iakttagelser utifrån 2023 års grundläggande granskning.

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt granskas utifrån om det finns en systematik i uppföljningen för bolag och nämnder samt om kommunstyrelsen agerar vid avvikelser i nämnder och bolags rapportering.

Granskningen bedrivs under hela året genom att ta del av dokument och flödet av information. Avstämning i granskningsarbetet har redovisats till revisorerna utifrån verksamhetens delrapportering per den 31 augusti.

Har nämnden sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?

Granskning av internbudget och verksamhetsplan

Revisionsfråga	Bedömning	Iakttagelser
Är beslutad internbudget förenlig med reglementet och kommunens budget?	Ja.	Verksamhetsbeskrivningen i internbudgeten stämmer överens med reglementet. Budgetbeloppet i internbudgeten är i överensstämmande med kommunens budgetbeslut.
Har nämnden tagit fram nämndmål och tydligt angivit det förväntade resultatet och vad som ska uppnås?	Ja.	Nämnden följer upp nämndmålen genom indikatorer. Riktningssvärde finns för alla nämndindikatorer. 9 nämndmål. 6 nämndspecifika strategiska utvecklingsuppdrag. 12 kommungemensamma strategiska utvecklingsuppdrag. 5 uppdrag från nämnden.
Innehåller internbudgeten en redovisning av hur tilldelade ekonomiska ramar ska användas?	Ja.	Tabell med driftsammandrag finns som visar hur ekonomiska medel ska fördelas mellan nämndens verksamheter. Tabell över investeringar finns också.
Finns åtgärdsplan inarbetat i budgeten utifrån föregående års resultat?	Ja.	Det framgår i nämndens internbudget för 2024 att den kommunala utföraren LeanLink ingår i nämndens ekonomi. Den interna verksamheten/egenregin har utifrån obalans ett uppdrag att planera och inarbeta aktiviteter för att effektivisera och komma i ekonomisk balans under planperioden. I delårsrapporten framgår resultat för egen regi.

Beskriver verksamhetsplanen de aktiviteter och handlingsplaner som krävs för att uppfylla inriktningen i nämndens budget med tydligt fokus på mål och uppdrag?	Ja.	I verksamhetsplanen finns aktiviteter till varje nämndmål. Aktiviteterna är hänvisade till de kommungemensamma strategiska utvecklingsuppdragen. I verksamhetsplanen återfinns de fem uppdragen från nämnden som finns i internbudget.
--	-----	---

Granskning löpande uppföljning och rapportering

Revisionsfråga	Bedömning	Iakttagelser
Har nämnden upprättat årsprognoser för verksamhetens mål- och uppdragsuppfyllelse?	Ja.	Nämnden följer upp samtliga nämndmål i delårsrapport per augusti. Av redovisningen framgår att sju av nio mål bedöms uppfyllas för helåret 2024. De två målen: <i>Goda arbetsplatser</i> och <i>Nya vägar för kompetensförsörjning</i> bedöms delvis uppnås. Av delårsrapporten framgår att måluppfyllelsen grundas på en sammanvägd bedömning utifrån resultat och effekter, samt förvaltningens verksamhetsplan, nämndindikatorer och genomförda eller planerade aktiviteter. Rapporteringen per augusti innehåller uppföljning av samtliga indikatorer. Vi noterar att flera av indikatorerna saknar mätvärde för perioden. I delårsrapporten anges det bero på att flera indikatorer endast är mätbara på helår. Vi noterar att nämnden även följer indikatorn <i>Andel nyanställda kvar inom organisationen</i>, vilken inte finns angiven i nämndens internbudget för året. Uppföljning görs även av de strategiska utvecklingsuppdragen, både de kommungemensamma och de nämndspecifika. Samtliga uppdrag bedöms vara genomförda eller pågående. Vi noterar att nämnden även följer upp ytterligare 10 uppdrag utöver de som angivits i internbudgeten, varav flera av uppdragen beskrivs vara kvarstående från tidigare år.

Vidtas tydliga korrigerande åtgärder vid bristande mål- och uppdragsuppfyllelse?	Delvis.	I delårsrapporten anges inte att nämnden har vidtagit några ytterligare åtgärder eller aktiviteter med anledning av den prognostiserade måluppfyllelsen. De åtgärder som pågår är de aktiviteter med mera som ingår i internbudget och förvaltningens verksamhetsplan.
Är resultatet för mål- och uppdragsuppfyllelse 2024 i överensstämmelse med det prognostiserade utfallet i delårsrapporterna?	Ja.	I delårsrapporten per augusti prognostiserade nämnden att sju mål skulle uppnås och två delvis uppnås. De mål som prognostiserades delvis uppnås var: • <i>Goda arbetsplatser</i> • <i>Nya vägar för kompetensförsörjning</i> Av verksamhetsberättelsen framgår att utfallet för måluppfyllelsen för helåret blev något sämre än prognosen i delårsrapporten. Sex mål bedömdes som uppfyllda och tre mål som delvis uppfyllda. De som är delvis uppfyllda är målen: • <i>God och jämlik kvalitet i äldreomsorgen</i> • <i>Effektivt nyttjande av befintliga tjänster</i> • <i>Goda arbetsplatser</i> Avseende de strategiska utvecklingsuppdragen bedöms samtliga, både kommunövergripande och nämndspecifika, vara genomförda för helåret 2024.
Har nämnden upprättat årsprognoser för ekonomin?	Ja.	Av delårsrapporterna framgår att det under första kvartalet har genomförts en teknisk justering för försenad nystartad verksamhet kopplat till demografiersättning, vilket innebär att vård- och äldreomsorgsnämndens ram har minskat med 25 mnkr för 2024. Prognostiserat resultat för ekonomi i delårsrapport: Per 31 mars: budget i balans Per 31 augusti: + 13 mnkr
Vidtar nämnden tydliga korrigerande åtgärder för att nå mål för ekonomin?	Ja.	I samband med delårsrapport per augusti prognostiserar nämnden ett överskott för helåret om 13 mnkr. Dock bedöms egenregin ha ett fortsatt underskott om 30 mnkr till följd av ökade kostnader för 11 timmars dygnsvård samt kostnad för kommunsjukvården. För att hantera underskottet inom egenregi framgår att

		omprioriteringar gjorts inom ram och att det pågår aktiviteter för att komma i balans under planperioden. För helåret redovisar nämnden ett överskott om ca. 31 mnkr. För egenregin redovisas ett underskott mot budget om 5 mnkr, en förbättring i förhållande till gjord prognos.
Har nämnden följt upp genomförandet av åtgärdsplaner?	Delvis.	I delårsrapport per augusti prognostiserar nämnden ett budgetöverskott om + 13 mnkr. Det har ej funnit behov av ytterligare åtgärdsplan. Separat redovisning sker av egenregin. Dock inte helt tydligt vilka åtgärder som ingår och dess effekt.
Har nämnden en styrning och uppföljning som säkerställer att verksamheten bedrivs effektivt?	Ja.	I delårsrapport per augusti redovisar nämnden även uppföljning av volymtal och personalstatistik. Exempel på volymtal som följs upp är Antal hemtjänststimmar, Totalt antal personer som har hemtjänst under ett år samt Biståndsbedömda trygghetsboendeplatser. Gällande personalstatistik sker uppföljning avseende Antal tillsvidareanställda, Total sjukfrånvaro och Personal avgångar externt. Inom ramen för nämndmålet <i>God och jämlik kvalitet i äldreomsorgen</i> följer nämnden indikatorer kopplat till bland annat brukarnöjdhet, personalkontinuitet i hemtjänst, andel upprättade genomförandeplaner samt handläggningstid. För nämndmålet Hållbar ekonomi följer nämnden indikatorerna snittkostnad hemtjänst och snittkostnad i särskilt boende. Dessa nyckeltal kommer från Kolada och jämförelse sker mellan Linköpings kommun och R9-kommunerna (kommuner ungefär lika stora som Linköping). Nämnden har behandlat och följt upp kvalitetsarbetet, patientsäkerhetsrapporter med mera. Ny riktlinje för uppföljning och kvalitet har antagits med stärkt uppföljning av verksamhet.

Systematisk intern kontroll och riskhantering

Revisionsfråga	Bedömning	Iakttagelser
Har nämnden beslutat om en internkontrollplan?	Ja.	Nämnden har beslutat om internkontrollplan för 2024 i samband med att nämnden fastställde sin internbudget, 2024-01-11 § 4. Vid sammanträde 2024-05-23 § 69 beslutade nämnden om reviderad internkontrollplan för 2024.
Har nämnden tagit del av en riskanalys som underlag för kontroller eller riskhantering inom väsentliga områden?	Delvis.	Det framgår att arbetet med intern kontroll har fortgått utifrån de förutsättningar som det innebär att bilda en ny förvaltning. En reviderad kontrollplan har tagits fram utifrån den tidigare äldre nämndens plan och den tidigare utföraren LeanLink. Vid dialog med nämnden framkom att nämnden, inför beslut av internkontrollplanen i oktober 2023, har deltagit i en workshop där risker diskuterades och bedömdes. Enligt delårsrapporten har nämnden haft redovisning avseende intern kontroll vid ett antal olika tillfällen under 2024. En genomgång gjordes bland annat inför antagande av reviderad kontrollplan i maj. Oklart om nämnden tog del av riskanalys inför revidering av internkontrollplanen.
Finns det en beskrivning av organisering och ett systematiskt arbetssätt som säkerställer en god intern kontroll?	Ja.	I nämndens internkontrollplan beskrivs kortfattat nämndens delaktighet i internkontrollarbetet. Det framgår att arbetet med uppföljning enligt internkontrollplanen och andra aktiviteter eller händelser av särskild vikt för intern kontroll ska redovisas i samtliga delårsrapporter. Nämnden ska även följa upp internkontrollarbetet inklusive internkontrollplanen i samband med verksamhetsberättelsen. Vidare framgår att det upprättas en förvaltningsintern förteckning med specificerade aktiviteter kopplat till nämndens beslutade internkontrollplan. Denna förteckning ska fungera som ett stöd till förvaltningen i genomförandet av planerade kontrollmoment. Det framgår även att kontrollfunktioner och riskanalyser genomförs av förvaltningens ekonomiavdelning.

Följer nämnden kommungemensamma anvisningar från kommunstyrelsen och dess förvaltning?	Ja.	Enligt <i>Handbok för internkontroll</i> ska nämndens internkontrollplan innehålla kontrollmoment inom områdena: • Verksamhet och organisation • Personal • Ekonomi • Administration • Oegentligheter, mutor och jäv Nämnden har för 2024 kontrollmoment inom samtliga områden. Av handboken framgår vidare att det av internkontrollplanen minst ska framgå: • Vilka rutiner/processer/system samt vilka kontrollmoment som ska följas upp • Kontrollmetod • Vem som är ansvarig för kontrollen • Genomförd riskbedömning I nämndens internkontrollplan framgår vilka rutiner/processer/system som berörs samt tillhörande kontrollmoment. Risk och konsekvens samt motivering till riskvärdering framgår också. Det framgår dock inte vilken kontrollmetod som ska användas samt vem som är ansvarig för att kontrollen genomförs. Detta framgår istället i förvaltningens dokument <i>Aktiviteter Internkontrollplan 2024</i>.
Återrapporteras den interna kontrollen löpande?	Delvis.	Enligt internkontrollplanen ska uppföljning av internkontrollarbetet redovisas till nämnden i samband med delårsrapport per mars, augusti och oktober. I delårsrapport per mars finner vi ingen spårbarhet till att redovisning eller återrapportering av arbetet med intern kontroll har genomförts. Delårsrapport per augusti innehåller en kortfattad redogörelse av genomfört internkontrollarbete och det framgår att några av de fastställda kontrollpunkterna har genomförts. Av protokoll framgår att nämnden fått information om status för internkontrollen för år 2024 vid sammanträde 2024-12-18 § 147. Det framgår inte av protokoll vad informationen omfattade.

Uppföljning av internkontrollplanen

Revisionsfråga	Bedömning	Iakttagelser
Har nämnden följt upp och rapporterat årets internkontrollplan?	Ja.	Nämnden har i februari 2025 följt upp internkontrollen i en internkontrollrapport. Samtliga risker i nämndens internkontrollplan följs upp och redovisas. Det framgår kort vilka kontroller som genomförts och resultatet av dem. Avvikelse har noterats.
Åtgärdas brister som framkommit av den interna kontrollen?	Ja.	Av nämndens internkontrollrapport för 2024 framgår att avvikelser noterats inom området "Upphandlingar och inköp" med kontrollmoment "Kontroll av följsamhet till riktlinjer och process för upphandling". Kontrollmetod var att ta stickprov på fem hemtjänstfakturer och jämföra det fakturerade antalet timmar mot det som är inrapporterat. I samtliga fall noterades avvikelser, varav en större avvikelse. Det framgår att pågående åtgärd är att ta fram en bättre rapport för att göra avstämning över fakturerade timmar på ett enklare sätt.

Har nämnden genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt?

Måluppfyllelse för verksamhetsmål

Granskning av verksamhetsberättelsen

Revisionsfråga	Bedömning	Iakttagelser
Når nämnden uppsatta mål för verksamheten?	Ja.	Av nämndens verksamhetsberättelse framgår att sex mål bedöms som uppnådda och tre mål bedöms som delvis uppnådda. Till samtliga mål framgår motivering till bedömning av måluppfyllelse där det framgår att det är en sammanvägd bedömning av nämndindikatorer, genomförda aktiviteter samt resultat och effekter av förvaltningens verksamhetsplan.
Har nämnden genomfört de kommunövergripande och nämndspecifika uppdragen?	Ja.	I nämndens verksamhetsberättelse redovisas uppföljning av kommunövergripande och nämndspecifika utvecklingsuppdrag. Vi noterar att ett av de nämndspecifika uppdragen inte omfattas av uppföljningen i verksamhetsberättelsen. Dock framgår status på uppdraget i bilagan "Uppföljning av Vård- och omsorgsförvaltningens verksamhetsplan 2024". Vi noterar samtidigt att uppföljningen av uppdragen i verksamhetsberättelsen omfattar fler uppdrag än de som framgår av nämndens internbudget. Fler av dessa uppdrag beskrivs vara kvarstående från tidigare år. Samtliga uppdrag som följs upp i verksamhetsberättelsen bedöms vara genomförda.
Har indikatorerna följts upp?	Ja.	Nämnden har följt upp samtliga indikatorer som framgår av internbudgeten. För några indikatorer saknas utfall vid helåret. Bland annat saknas utfall för de två indikatorerna kopplat till nämndmålet <i>Hållbar ekonomi</i> .
Ger avrapporteringen läsaren (kommunfullmäktige) rimliga förutsättningar att bedöma måluppfyllelsen?	Ja.	Beskrivning av grunden för nämndens bedömning lämnas för nämndens samtliga mål. I redovisningen av måluppfyllelse framgår vad som ligger till grund för nämndens bedömning av respektive mål.

Har verksamhetsplanen genomförts?	Ja.	Nämnden har följt upp förvaltningens verksamhetsplan i bilaga till verksamhetsberättelsen. Redovisningen omfattar uppföljning av majoriteten av aktiviteterna som framgår av förvaltningens verksamhetsplan. Aktiviteten <i>Implementera samverkan (MBL)</i> beskrivs vara pågående. Resterande aktiviteter som följs upp bedöms som klara.
-----------------------------------	-----	---

Har nämnden genomfört verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt?

Måluppfyllelse för ekonomi

Granskning av verksamhetsberättelsen

Revisionsfråga	Bedömning	Iakttagelser
Har nämnden uppnått budgeten för verksamheterna i internbudgeten?	Ja.	För helåret 2024 redovisar nämnden ett överskott mot budget om 31 mnkr. Överskottet beror främst på en lägre volym inom hemsjukvård/hemrehab, lägre beläggning inom vårdboende samt att utfallet av de fyra upphandlade vårdboendena blev lägre upphandlade priser än budgeterat. Hemtjänsten redovisar ett underskott om 10 mnkr. Övriga verksamheter redovisar överskott för helåret.
Förklaras avvikelser?	Ja.	Kommentar till avvikelser framgår för samtliga verksamheter.
Är resultatet för ekonomin 2024 i överensstämmelse med det prognostiserade resultatet i delårsrapporterna?	Delvis.	I delårsrapport per augusti prognostiserade nämnden ett överskott mot budget om 13 mnkr. Resultatet för helåret 2024 blev ett överskott om 31 mnkr, vilket är bättre än prognostiserat.

Underlag för sammanfattande bedömning

Interna styrningen, uppföljningen och kontroll

Har nämnden sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?

Utifrån frågorna/kriterierna ovan bedöms nämnden sammantaget ha en tillräcklig intern styrning, uppföljning och kontroll.

- Nämnden har beslutat om en internbudget och verksamhetsplan som uppfyller kraven enligt reglemente och kommunens budget.
- Nämnden bedöms ha en tillräcklig uppföljningsstruktur. Nämnden har under året följt upp ekonomin och verksamheten enligt kommunstyrelsens anvisningar. Avseende uppföljning av internkontrollplanen finner vi ingen spårbarhet till att nämnden fått uppföljning av genomfört arbete i samband med delårsrapport per mars, vilket framgår av planen att så ska ske. Uppföljning av intern kontroll har skett i samband med delårsrapport per augusti och i samband med verksamhetsberättelsen.
- Nämnden har fastställt en internkontrollplan som beskriver åtgärder och granskningar. Vi finner ingen spårbarhet till att nämnden tagit del av dokumenterade riskanalyser.
- Nämnden har löpande följt upp det ekonomiska utfallet. Nämndens prognoser har under året visat på ett överskott för helåret i förhållande till budget.
- Nämnden har löpande följt upp mål och uppdrag. Åtgärder med anledning av måluppfyllelsen har inte noterats i uppföljningen per den 31 augusti.

Bedömning verksamhet

Har nämnden genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt?

Nämnden bedöms ha genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt.

- Uppdragen har genomförts i tillräcklig omfattning.
- Verksamhetsplanen har genomförts i tillräcklig omfattning.
- Vi bedömer att av nio mål uppnås sex mål och tre mål uppnås delvis.

Bedömning ekonomi

Har nämnden genomfört verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt?

Nämnden bedöms ha genomfört verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt.

- Nämnden visar en positiv budgetavvikelse på 31 mnkr.

Sammanfattande bedömning

Vår bedömning är att nämndens förvaltning i allt väsentligt skett på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll.

Revisionsfråga	Bedömning	Iakttagelser
Har nämnden genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt? Dvs har målen uppnåtts och uppdragen genomförts?	Ja.	Målen har i allt väsentligt uppnåtts och uppdragen genomförts. Sex mål bedöms vara uppfyllda och tre mål bedöms vara delvis uppfyllda.
Har nämnden genomfört verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt? Dvs har de ekonomiska målen uppnåtts?	Ja.	Nämnden redovisar ett överskott mot budget om 31 mnkr. De ekonomiska målen har uppnåtts.
Har nämnden sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen av verksamhet och ekonomi varit tillräcklig?	Ja.	Nämnden har i allt väsentligt säkerställt styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten och ekonomi.

Bilaga Måluppfyllelse

Kommunfullmäktige har inom varje målområde beslutat om kommungemensamma och nämndspecifika uppdrag. Nedan redovisas nämndens prognostiserade måluppfyllelse i delårsrapporten och bedömning enligt verksamhetsberättelsen. Utifrån erhållen verksamhetsberättelse delar vi nämndens bedömning av måluppfyllelsen.

Nämndens måluppfyllelse	Nämndens bedömning 2024.08	Nämndens måluppfyllelse 2024
God och jämlik kvalitet i äldreomsorgen	Uppnås	Delvis uppnått
En god och nära vård	Uppnås	Uppnått
Säkra kompetensförsörjningen i äldreomsorgen	Uppnås	Uppnått
Hållbar ekonomi	Uppnås	Uppnått
Innovativ organisation som klarar dagens och framtidens kompetensutmaning	Uppnås	Uppnått
Effektivt nyttjande av befintliga tjänster	Uppnås	Delvis uppnått
Goda arbetsplatser	Delvis uppnås	Delvis uppnått
Hållbart chef- och ledarskap	Uppnås	Uppnått
Nya vägar för kompetensförsörjning	Delvis uppnås	Uppnått

